

ORIGINAL DOCUMENTS IN SAFE

Case No. 260

Date of filing: 25/6/1992

** AWARD - Type of Award Award
- Date of Award 25 Jun 1992
30 pages in English 30 pages in Farsi

** DECISION - Date of Decision _____
_____ pages in English _____ pages in Farsi

** CONCURRING OPINION of _____
- Date _____
_____ pages in English _____ pages in Farsi

** SEPARATE OPINION of _____
- Date _____
_____ pages in English _____ pages in Farsi

** DISSENTING OPINION of _____
- Date _____
_____ pages in English _____ pages in Farsi

** OTHER; Nature of document: _____

- Date _____
_____ pages in English _____ pages in Farsi

IRAN-UNITED STATES CLAIMS TRIBUNAL

FINAL AWARD

Case No. 260

Chamber Two

پرونده شماره ۲۶۰

شعبه دو

حکم شماره ۲ - ۲۶۰ - ۵۳۱

دیوان داری دعوی ایران - ایالات متحد

سی‌کو، اینک،

خواهان،

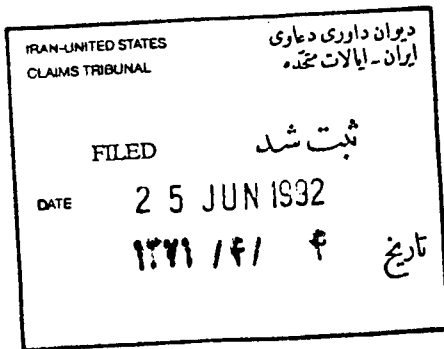
- و -

جمهوری اسلامی ایران،

سازمان گوشت کشور،

ایران اکسپرس لاینز،

خواندگان.

 حکم نهایی

حاضران:

از جانب خواهان:

آقای رابرت ام. ریگز،

نماینده و وکیل،

خانم روزالیند ج. کراکاتر،

وکیل،

آقای ادوین اس. هترینگتون،

وکیل و دبیر شرکت،

آقای نایجل ج. تیم،

نماینده،

آقای براین ئی . بنت،

نماینده،

آقای جان ام . وینن،

نماینده.

از جانب خواننده:

آقای علی حیرانی نوبری،

نماینده رابط دولت جمهوری اسلامی ایران،

آقای سیف‌اله محمدی،

مشاور حقوقی نماینده رابط،

آقای کوروس مخبری،

وکیل سازمان گوشت کشور،

آقای عباس رهبری،

نماینده سازمان گوشت کشور،

آقای بهروز صالح پور،

دستیار حقوقی نماینده رابط.

سایر حاضران:

خانم لوسی اف . رید،

نماینده رابط دولت ایالات متحده امریکا،

آقای دی . استیفن متایاس،

قایم مقام نماینده رابط.

اول - مقدمه

۱ - ادعاهای پرونده حاضر از تعدادی عملیات حمل و نقل دریایی ناشی می‌شود که عمدتاً بین سالهای ۱۹۷۶ و ۱۹۸۰ توسط خواهان، شرکت امریکایی سی‌کو اینک ("سی‌کو") و شرکتهای تابعه و وابسته آن انجام گرفته است. سی‌کو در دادخواست خود که در ۲۴ دیماه ۱۳۶۰ [۱۴ ژانویه ۱۹۸۲] ثبت گردید، نه فقره ادعای خسارت جداگانه اقامه نمود. در نتیجه مصالحه و استرداد تعدادی از دعاوی، اکنون تنها پنج فقره از آن ادعاها کماکان مطرح می‌باشند.

۲ - در تاریخ ششم بهمن‌ماه ۱۳۶۲ [۲۶ ژانویه ۱۹۸۴] جلسه استماع مقدماتی برگزار شد. در ۲۰ اسفندماه ۱۳۶۴ [۱۱ مارس ۱۹۸۶] دیوان جلسه استماعی جهت بررسی موضوعات صلاحیتی مختلف مطروح در پرونده تشکیل داد و در ۳۰ خردادماه ۱۳۶۵ [۲۰ ژوئن ۱۹۸۶] یک فقره قرار اعدادی در رابطه با آن موضوعات صادر کرد. رجوع شود به: قرار اعدادی شماره ۲-۲۶۰-۶۱ مورخ ۳۰ خردادماه ۱۳۶۵ [۲۰ ژوئن ۱۹۸۶] در پرونده سی‌کو، اینک و جمهوری اسلامی ایران (چاپ شده در 11 Iran-U.S. C.T.R. 210). در تاریخ ۲۲ آذرماه ۱۳۷۰ [۱۳ دسامبر ۱۹۹۱] دیوان جلسه استماع نهایی برای رسیدگی به بقیه موضوعات صلاحیتی و نیز در مورد ماهیت دعوا برگزار کرد.

دوم - طرفین

۳ - سی‌کو هم اصالتاً، و هم از جانب سه شرکت وابسته خود، موسوم به: سی کانتینرز لیمیتد ("اس‌سی‌ال")، اوشیانیک میت تریدرز (دبلیو.ا.) پی‌تی‌و‌ای لیمیتد ("اوشیانیک") و سی کانتینرز پاسیفیک ("اس‌سی‌پی") خسارت مطالبه می‌کند. در قرار اعدادی دیوان نظر داده شد که اوشیانیک و اس‌سی‌پی هر دو شرکتهای تابعه تماماً متعلق

به سی‌کو هستند و لذا سی‌کو طبق بند ۲ ماده هفت بیانیه حل و فصل دعاوی حق دارد ادعاهای آندو شرکت را به طور غیرمستقیم از جانب آنها طرح نماید. در مورد اس‌سی‌ال که تحت قوانین برمودا تاسیس یافته لکن بیش از ۵۰ درصد آن متعلق به اتباع ایالات متحده است، دیوان نظر داد که در هنگام بروز ادعاهای سی‌کو حدود ۴ درصد سهام اس‌سی‌ال را در اختیار داشت. دیوان ضمن اعلام این نظر که سی‌کو اهلیت نمایندگی اس‌سی‌ال را تا میزان مالکیت خود نسبت به سهام اس‌سی‌ال دارد، مسأله اهلیت یا عدم اهلیت سی‌کو را برای نمایندگی اس‌سی‌ال بابت مازاد بر آن میزان مالکیت، به ماهیت دعوی منضم کرد. در جلسه استماع نهایی، سی‌کو این ادعای خواندگان را قبول کرد که وی در واقع تنها مالکیت ۳ درصد سهام اس‌سی‌ال را در اختیار دارد و نه ۴ درصد مذکور در قرار اعدادی.

۴ - سی‌کو در دادخواست خود از پنج خواننده نام برده است، بدین شرح: جمهوری اسلامی ایران، سازمان گوشت کشور ("سازمان گوشت")، شرکت استارلاین ایران ("استارلاین")، ایران اکسپرس لاینز ("ایران اکسپرس") و آستیران لیمیتد ("آستیران"). دیوان در قرار اعدادی خود تصمیم گرفت که نسبت به چهار خواننده اول صلاحیت دارد. سی‌کو در جلسه استماع سال ۱۹۸۶، ادعاهای شماره ۱ و ۲ را که در آنها از آستیران به عنوان خواننده نام برده شده بود، پس گرفت و لذا دیوان طی دستور مورخ ۲۶ اسفندماه ۱۳۶۴ [۱۷ مارس ۱۹۸۶] خود به جریان رسیدگی به ادعاهای شماره ۱ و ۲ خاتمه داد و از آن پس آستیران طرف این پرونده نبوده است.

سوم - ادعاهای

۵ - علاوه بر ادعاهای شماره ۱ و ۲، ادعاهای شماره ۶ و ۹ نیز دیگر مطرح نیست. در ادعای شماره ۶ مبلغ ۵۰۰،۰۰۰/- دلار به اضافه بهره بابت هزینه‌های متحمل

توسط سی‌کو و شرکت‌های تابعه وی برای بازیافت کانتینرهای حمل و نقل دریایی و سایر وسایل حمل دریایی که حسب ادعا دولت ایران صادره نموده بود، از آن دولت مطالبه شده بود. سی‌کو ادعای مزبور را در جلسه استماع نهایی مسترد کرد. در ادعای شماره ۹، مبلغ ۱،۶۵۲،۱۸۹/- دلار به اضافه بهره بابت هزینه‌های مختلف مربوط به اجاره کانتینرها و سایر وسایلی که حسب ادعا، استارلاین از سی‌کو و شرکت‌های تابعه وی اجاره کرده بود، از استارلاین مورد مطالبه بود. طرفین بعداً ادعای شماره ۹ را حل و فصل کردند و براساس آن، دیوان با صدور حکم جزئی مبتنی بر شرایط مرضی‌الطرفین شماره ۲-۲۶۰-۴۲۲، مورخ ۱۱ خردادماه ۱۳۶۸ [اول ژوئن ۱۹۸۹] به ادعای یاد شده خاتمه داد (چاپ شده در 22 Iran-U.S. C.T.R. 370).

۶ - ادعاهایی که هنوز در این حکم مورد اختلاف هستند، عبارتند از:

الف - ادعاهای شماره ۳ و ۴

۷ - همانطور که در جلسه استماع نهایی عنوان شد، در ادعاهای شماره ۳ و ۴ مبلغ ۴،۶۰۱،۰۰۰/- دلار (۱) بابت کرایه دربست و اجاره‌بهای پرداخت نشده در رابطه با حمل گوشت و گوسفند استرالیایی برای سازمان گوشت از سال ۱۹۷۶ تا اواخر سال ۱۹۷۸، از سازمان گوشت مطالبه شده است. بنا به اظهار سی‌کو، سازمان گوشت و آستیران بین سالهای ۱۹۷۵ و ۱۹۷۶ سه فقره قرارداد پنج ساله جداگانه منعقد ساختند که به موجب آن قرار شد آستیران گوشت و گوسفند استرالیایی برای سازمان گوشت تهیه کند. آستیران به نوبه خود اس‌سی‌ال را برای حمل

(۱) در ادعاهای شماره ۳ و ۴ بدواً مبلغ ۳۲،۷۷۸،۵۹۵/- دلار ادعا شده بود، لکن در جلسه استماع نهایی خواهان آن را به ۴،۶۰۱،۰۰۰/- دلار کاهش داد.

فرآورده‌های مزبور برای سازمان گوشت، به خدمت گمارد. از سال ۱۹۷۶ تا ۱۹۷۸ آستیران بدین منظور چهار دستگاه کشتی کانتینردار از نوع استرایدر مجهز به سردخانه که به طور مخصوص طراحی شده بود و وسایل مربوطه دیگر از اس‌سی‌ال اجاره کرد. بنا به اظهار سی‌کو، کانتینرهای مجهز به سردخانه امکان می‌داد که بار در بنادر ایران تخلیه و متعاقباً با کامیون به نقاط مختلف داخل کشور تحویل گردد، بدون آنکه خطرات مترتب بر حمل فرآورده‌های غذایی یخ زده به صورت قطعه قطعه متوجه آن شود.

۸ - سی‌کو اظهار می‌دارد که در اواسط سال ۱۹۷۷ تاخیرهایی از ناحیه سازمان گوشت در پرداخت مبالغ لازم التاعدیه به آستیران آغاز شد. این امر به نوبه خود باعث شد که آستیران در پرداخت دیون خود به اس‌سی‌ال تاخیر پیدا کند. سی‌کو می‌گوید که اگر آستیران دو موافقتنامه جدید در پاییز سال ۱۳۵۷ با سازمان گوشت منعقد نکرده بود، وی ارائه خدمات جدید را به آستیران متوقف می‌ساخت. اولین موافقتنامه که سی‌کو آن را "مصالحه‌نامه" مورخ ۱۲ شهریورماه ۱۳۵۷ [سوم سپتامبر ۱۹۷۸] می‌نامد، ظاهراً" به اختلافات مالی ناشی از سه موافقتنامه قبلی عرضه گوشت فیصله داده است. سی‌کو ادعا می‌کند که طبق مصالحه‌نامه مورد بحث، سازمان گوشت مکلف بود کلیه مبالغ لازم التاعدیه در ۳۱ خردادماه ۱۳۵۷ [۲۱ ژوئن ۱۹۷۸] را به آستیران بپردازد. دومین قرارداد عبارت بود از چهارمین موافقتنامه نه ماهه عرضه گوشت و گوسفند که در ۳۰ شهریورماه ۱۳۵۷ [۲۱ سپتامبر ۱۹۷۸] منعقد شد ("موافقتنامه عرضه گوشت سپتامبر ۱۹۷۸"). ظاهراً" سی‌کو ادعا می‌کند که این قراردادها موجب شد که اس‌سی‌ال اعتماد و اطمینان کافی نسبت به استمرار توانایی مالی آستیران حاصل کند و لذا به ارائه خدمات کشتیرانی به آن شرکت ادامه دهد.

۹ - سی‌کو تصدیق می‌کند که بدنبال قرارداد موسوم به "مصالحه‌نامه"، سازمان گوشت

مبلغ ۵ میلیون دلار پرداخت کرد، لکن مدعی است که سازمان مزبور بقیه مبلغ لازم التأمیه بعد از اتمام و ارائه گزارش حسابرسی در ۲۲ آذرماه ۱۳۵۷ [۱۳] دسامبر ۱۹۷۸] پرداخت ننمود. علاوه براین، سی کو ادعا می‌کند که سازمان گوشت با عدم قبول محموله‌های ارسالی آستیران از دسامبر ۱۹۷۸ به بعد قرارداد عرضه گوشت سپتامبر ۱۹۷۸ را نقض کرد.

۱۰ - سی کو در دادخواست خود بدواً کوشید که از جانب آستیران بابت نقض ادعایی این دو قرارداد توسط سازمان گوشت، ادعای خسارت کند (۲). لکن، در بند ۱۳ قرار اعدادی تصمیم گرفته شد که دیوان نسبت به این ادعاها تا آنجا که از جانب آستیران اقامه شده باشند صلاحیت ندارد، زیرا اس‌سی‌ال علایق مالکانه‌ای در آستیران نداشت. از سوی دیگر، دیوان در بند ۲۰ قرار اعدادی نظر داد که:

تا آنجا که ادعاها بر مبنای تئوریها [ی مختلف] به طور صحیح قابل طرح باشد و تاحدودی که... نظر داده شد که خواهان حق دارد ادعاهای غیرمستقیم سی کانتینرز لیمیتد و سی کانتینرز پاسیفیک را طرح نماید، دیوان... صلاحیت رسیدگی به این ادعاها را دارد.

ادعاهای تخییری غیرمستقیم سی کو علیه سازمان گوشت بدواً تحت تئوریهای دارا شدن غیرعادلانه، اعتماد زیانبار (detrimental reliance) یا همان ایجاب الزام آور (promissory estoppel) و ذینفع ثالث مطرح گردید.

۱۱ - در جلسه استماع نهایی، سی کو اظهار داشت که ادعاهای شماره ۳ و ۴ را باید ادعای واحدی به مبلغ ۴,۶۰۱,۰۰۰/- دلار بابت خسارات متحملة توسط اس‌سی‌ال

(۲) همانطور که در بالا ملاحظه شد، سی کو در دادخواست خود ادعاهای شماره ۱ و ۲ را علیه آستیران مطرح کرد. ظاهراً، منطق سی کو برای طرح دعوا علیه آستیران در ادعاهای ۱ و ۲ و سپس از جانب آستیران در ادعاهای ۳ و ۴ اینست که در فاصله به وجود آمدن ادعاهای ۱ و ۲ از یک طرف و ۳ و ۴ از طرف دیگر، اس‌سی‌ال حسب ادعا علایقی در مالکیت و مدیریت آستیران به دست آورده بود. لکن، دیوان در بند ۱۳ قرار اعدادی خود ادعای خواهان را در مورد این علایق مالکیت در آستیران رد کرد.

بر اثر نقض ادعایی دو قرارداد سال ۱۹۷۸ توسط سازمان گوشت دانست. دیوان این دو ادعا را از نظر تجزیه و تحلیل، ادعای واحدی تلقی خواهد کرد، لکن برای رعایت هماهنگی، آنها کماکان "ادعاهای شماره ۳ و ۴" نامیده خواهند شد.

ب - ادعای شماره ۵

۱۲ - سی‌کو ادعای شماره ۵ را اصالتاً و از جانب تعدادی از شرکتهای تابعه خود علیه دولت ایران هم بابت سلب مالکیت ادعایی از کانتینرهای حمل دریایی و هم به دلیل تاخیر ادعایی در پرداخت اجاره‌بها و سایر هزینه‌های مربوط به کانتینرها، مطرح ساخته است.

۱۳ - سی‌کو اکنون مبلغ ۷۸۲،۹۵۰/- دلار به علاوه بهره، بابت ارزش جایگزینی کانتینرهای مورد اجاره به هانزا لاین، سی‌ترین لاینز، اینک، سی‌ترین اس‌آ و آستیران مطالبه می‌کند. بخش دیگری از ادعای شماره ۵ در ارتباط با ارزش جایگزینی کانتینرهایی که به استارلاین اجاره داده شده بود با صدور حکم جزئی مبتنی بر شرایط مرضی الطرفین شماره ۲-۲۶۰-۴۲۲ فوق‌الذکر مختومه گردید. به علاوه، در هشتم خردادماه ۱۳۶۸ [۲۹ مه ۱۹۸۹] سی‌کو تقاضایی دایر بر استرداد قسمتی از ادعاها تسلیم کرد و طی آن خواستار استرداد آن مقدار از ادعای شماره ۵ شد که به ارزش جایگزینی وسایلی که حسب ادعا در اجاره ایران اکسپرس بود مربوط می‌شد. استرداد این قسمت از ادعا منوط به این شرط شده بود که دیوان با صدور حکم، آن بخش از محکوم‌به را که دیوان در بند ۹۸ حکم جزئی شماره ۱-۳۸۱-۳۷۵ مورخ ۱۵ تیرماه ۱۳۶۷ [ششم ژوئیه ۱۹۸۸] در پرونده یوترویک کورپ و دولت جمهوری اسلامی ایران، (چاپ شده در 107 Iran-U.S. C.T.R. 19) معوق گذاشته بود، به یوترویک کورپوریشن ("یوترویک کورپ") منتقل سازد. (رابطه بین پرونده حاضر و

یوترویک کورپ به تفصیل بیشتر در زیر مورد بحث قرار خواهد گرفت). در ۱۸ دیماه ۱۳۶۹ [هشتم ژانویه ۱۹۹۱]، شعبه یک دیوان با صدور حکم نهایی [در پرونده یوترویک] شرط سی‌کو را برآورده ساخت. برآن اساس، دیوان در همان روز دستوری [در پرونده حاضر] صادر کرد و طی آن درخواست سی‌کو را برای استرداد قسمتی از ادعاها پذیرفت.

۱۴ - راجع به آن بخش از ادعای شماره ۵ که به اجاره‌بها و هزینه‌های معوقه دیگر مربوط می‌شود، سی‌کو مبلغ ۳۳،۵۸۱/۸۹ دلار به اضافه بهره در رابطه با حقوق قراردادی خود نسبت به تعدادی کانتینر اجاره داده شده به هانزا لاین و سی‌ترین لاینز مطالبه می‌کند.

ج - ادعای شماره ۷

۱۵ - در ادعای شماره ۷، مبلغ ۱۰۴،۶۴۰/۰۲ دلار بابت هزینه‌های تاخیر در تخلیه کشتی که حسب ادعا اوشیانیک متحمل شده به اضافه بهره، از سازمان گوشت مطالبه شده است. بنا به اظهار سی‌کو، در مارس ۱۹۸۰ سازمان گوشت قراردادی با اوشیانیک منعقد ساخت که طبق آن قرار شد اوشیانیک به مدت دو سال گوشت استرالیایی به سازمان گوشت عرضه نماید. سی‌کو می‌گوید که به موجب قرارداد، اوشیانیک باید گوشت را در بندر ایران تحویل می‌داد و سازمان گوشت به نوبه خود متعهد بود ترتیبات پهلوگرفتن و تخلیه کشتیهای اوشیانیک را ظرف ۴۸ ساعت پس از اعلام ورود به بندر و آمادگی تخلیه بدهد. سی‌کو اظهار می‌دارد که سازمان گوشت در چهار مورد جداگانه از ژوئن تا سپتامبر ۱۹۸۰، این تعهد را نقض کرد و موجب شد که اوشیانیک متحمل هزینه‌های تاخیر در تخلیه کشتی از جانب مالکان کشتیها شود.

د - ادعای شماره ۸

۱۶ - سی کو ادعای شماره ۸ را علیه ایران اکسپرس مطرح کرده، مدعی است که [ایران اکسپرس] با عدم پرداخت اجاره‌بها، هزینه تعمیر و سایر هزینه‌های موضوع قراردادهای، مرتکب نقض اجاره‌نامه‌های کانتینر و تجهیزات حمل و نقل دریایی منعقد شده از آوریل ۱۹۷۶ تا اواسط ۱۹۷۹ شده است. بنا به اظهار سی‌کو، سی‌کو و شرکتهای تابعه آن اجاره‌نامه‌ها را با یوترویک منعقد ساختند که طبق ادعای سی‌کو، وسایل و تجهیزات را به عنوان کارگزار عمومی ایران اکسپرس برای وی تهیه می‌کرد. بدو "سی‌کو ادعا کرد که ایران اکسپرس با عدم پرداخت اجاره‌بها و هزینه‌های دیگر موضوع اجاره‌نامه‌ها در ۱۱ دیماه ۱۳۵۷ [اول ژانویه ۱۹۷۹] اجاره‌نامه‌ها را نقض کرد. نظر به اینکه طبق حکم فوق‌الذکر در پرونده یوترویک کورپ، این اجاره‌بها و هزینه‌های مربوط به دوره منتهی به دهم اسفندماه ۱۳۵۹ [۲۹ فوریه ۱۹۸۰]، به نفع سی‌کو به یوترویک پرداخت شد، سی‌کو در جلسه استماع نهایی ادعای حاضر را به اجاره‌بها و هزینه‌های متعلقه بابت دوره بین دهم اسفندماه ۱۳۵۸ تا ۲۹ دیماه ۱۳۵۹ [۲۹ فوریه ۱۹۸۰ تا ۱۹ ژانویه ۱۹۸۱] محدود کرد. در ادعای حاضر، سی‌کو مبلغ ۱۷۷،۳۳۱/۵۶ دلار به اضافه بهره مطالبه می‌کند (۳).

چهارم - اسباب موجهه حکم

الف - صلاحیت

۱۷ - قبل از پرداختن به ماهیت پنج فقره ادعای یاد شده، دیوان خاطرنشان می‌سازد که

(۳) دیوان خاطرنشان می‌سازد که دستور مورخ ۱۸ دیماه ۱۳۶۹ [هشتم ژانویه ۱۹۹۱] مبنی بر پذیرش درخواست مورخ هشتم خردادماه ۱۳۶۸ [۲۹ مه ۱۹۸۹] سی‌کو دایر بر استرداد قسمتی از ادعاهای شماره ۸ را تا آنجا که به ارزش جایگزینی وسایل مورد اجاره ایران اکسپرس مربوط می‌شد، خاتمه داد. از آنجا که در ادعای شماره ۸، بازپرداخت اجاره‌بها، هزینه تعمیر و سایر هزینه‌های موضوع اجاره‌نامه‌های ادعایی مطالبه شده، لذا ادعای مزبور کماکان مطرح می‌باشد.

این سؤال هنوز باقی است که آیا سی‌کو اهلیت دریافت خسارت را از جانب اس‌سی‌ال مازاد بر ۳ درصد مالکیت خود نسبت به سهام اس‌سی‌ال دارد یا خیر؟ سی‌کو دو استدلال در تأیید اهلیت خود اقامه کرده است. اولاً "سی‌کو اظهار می‌دارد که باید به وی اجازه داده شود ۱۰۰ درصد زیانهای متحمله توسط اس‌سی‌ال را دریافت نماید و در تأیید این اظهار، موافقتنامه مورخ ۱۳ آذرماه ۱۳۶۰ [چهارم دسامبر ۱۹۸۱] بین خود و اس‌سی‌ال را ارائه کرده است که طی آن، کلیه حقوق و عناوین مالکیت و علایق متعلق به ادعاهای اس‌سی‌ال نزد دیوان به سی‌کو واگذار و سی‌کو ملزم گردیده کلیه خسارات دریافتی از جانب اس‌سی‌ال را به شرکت نامبرده بازپس دهد. بنا به اظهار سی‌کو، به موجب حکم شماره ۲-۹۷-۲۳۲ مورخ ۱۲ اردیبهشت ماه ۱۳۶۵ [دوم مه ۱۹۸۶] دیوان در پرونده هارزا و جمهوری اسلامی ایران (چاپ شده در 76 Iran-U.S. C.T.R. 11) تبعه ایالات متحده می‌تواند ادعاهای یک شرکت غیرامریکایی را هنگامی که خواهان تبعه ایالات متحده قانوناً مکلف به رد محکوم به آن شرکت غیرامریکایی باشد، اقامه نماید.

۱۸ - سی‌کو به نحو تخییری نیز استدلال کرده، اظهار می‌دارد که حداقل حق دارد ادعای خود را بابت ۳ درصد علایق خود در اس‌سی‌ال و نیز ادعاهای اتباع ایالات متحده را که مجموعاً "۴۲/۴ درصد [سهام] اس‌سی‌ال را در اختیار دارند مطرح نماید. سی‌کو می‌گوید که از این سهامداران اجازه گرفته است که دعاوی آنان را به ترتیبی که در حکم صادره در پرونده هارزا اجازه داده شده در دیوان طرح نماید و نیز در صورتی که ادعاهای اس‌سی‌ال در ماهیت توفیق یابند، وی مکلف خواهد بود محکوم به را به اس‌سی‌ال رد کند. لکن سی‌کو نسخ این اجازه‌نامه‌های سهامداران و یا ادله اثبات تابعیت امریکایی آنها را تسلیم نکرده است. خواندگان به نوبه خود استدلال می‌کنند که سهم سی‌کو بابت ادعاهای اس‌سی‌ال به شرطی که سی‌کو در ماهیت حاکم شناخته شود، محدود به ۳ درصد است، زیرا سی‌کو اصولاً هیچ ادله

مثبت مالکیت بیش از ۳ درصد توسط اتباع ایالات متحده و یا مدرک واگذاری ادعاهای این اتباع به سی‌کو را ارائه نکرده است. خوانندگان استدلال می‌کنند که حتی اگر سی‌کو موفق به ارائه ادله مثبت برای احراز شرایط فوق می‌شد، باز هم وی مستحق دریافت ۱۰۰ درصد محکوم به نمی‌بود، بلکه مثل مورد پرونده هارزا، تنها استحقاق درصدی را می‌داشت که متعلق به سهامداران امریکایی اس‌سی‌ال بوده است. خوانندگان اظهار می‌دارند که در غیر این‌صورت، اتباع غیر امریکایی برخلاف نص و روح بیانیه‌های الجزیره از پرداخت خسارت منتفع خواهند شد.

۱۹ - استدلالات مطروحه طرفین مسایل دشواری درباره تفسیر و اعمال مقررات ذیربط صلاحیتی بیانیه‌های الجزیره مطرح می‌سازد. البته حدود اهلیت سی‌کو - یعنی اینکه آیا وی می‌تواند تنها سهم ۳ درصد خود را از زیانهای اس‌سی‌ال و یا سهم ۳ درصد خود را به اضافه ۴۲/۴ درصد سهم سایر سهامداران امریکایی و یا تمامی مبلغ خسارت را دریافت کند - تنها در صورتی مؤثر در مقام است که ادعاهای اس‌سی‌ال در ماهیت توفیق یابند(۴). به دلایل مندرج در زیر، دیوان نتیجه گرفته است که کلیه ادعاهای مربوط به اس‌سی‌ال محکوم به رد هستند. از آنجا که اس‌سی‌ال مستحق دریافت مبلغی نیست، لذا نیازی به تعیین درصدی که سی‌کو احتمالاً می‌تواند بابت زیانهای اس‌سی‌ال در این دعوا دریافت کند، نیست.

(۴) دیوان خاطر نشان می‌سازد که در حکم پرونده هارزا دیوان وصول صد درصد مدعی به را مجاز ندانست. دیوان ضمن این نتیجه‌گیری که دلیل و مدرکی وجود ندارد که خواهانها قانوناً متعهد باشند هر مبلغی را که بابت ادعا وصول می‌کنند به شرکت بپردازند و ضمناً ولو اینکه چنین تعهدی وجود داشته باشد دیوان نمی‌تواند خواهانها را وادار کند مبالغ حکم [محکوم به] را با شرکت یا سایر سهامداران تسهیم کنند، رأی داد که مبلغ وصولی خواهانها باید محدود به درصد سهام متعلق به اتباع ایالات متحده باشد. رجوع شود به: بند ۳۲ حکم پرونده هارزا، مذکور در بالا. به علاوه، در [حکم صادره در پرونده] بلانت برادرز نیز دیوان اشعار داشت: "چنانچه در ادعای غیر مستقیمی صد درصد مبلغ حکم اعطا گردد، کماکان این ریسک وجود دارد که خود شرکت در برهه‌ای از زمان، ادعایی را بر مبنای همان واقعیات علیه همان خواننده، در مرجع دیگری اقامه نماید." صفحه ۱۱ حکم شماره ۱-۵۲-۵۱۵ مورخ نهم اسفندماه ۱۳۶۴ [۲۸ فوریه ۱۹۸۶] در پرونده بلانت برادرز کورپ و دولت جمهوری اسلامی ایران و شرکت خانه سازی ایران، چاپ شده در Iran-U.S. C.T.R. 56, 64 .

ب - ماهیت

۱ - ادعاهای شماره ۳ و ۴

۲۰ - در قرار اعدادی به سی‌کو اجازه داده شد که ادعاهای یاد شده را از جانب اس‌سی‌ال برمبنای تئوریهای دارا شدن غیر عادلانه، اعتماد زیانبار و ذینفع ثالث تعقیب نماید. در پنجم آبان‌ماه ۱۳۶۷ [۲۷ اکتبر ۱۹۸۸] سی‌کو ضمن اعلام این مطلب که "در مصالحه‌نامه و قرارداد گوشت سال ۱۳۵۷ به طور مشخص از سی‌کو نام برده نشده" از استناد به تئوری ذینفع ثالث برمبنای حکم شماره ۱-۸۳۴-۲۹۵ مورخ هفتم فروردین‌ماه ۱۳۶۶ [۲۷ مارس ۱۹۸۷] در پرونده شلگل کورپ و شرکت ملی صنایع مس ایران (چاپ شده در 176 Iran-U.S. C.T.R. 14) منصرف گردید و از آن به بعد، صرفاً برمبنای دو تئوری اول ادعای خود را پیگیری کرده است.

الف - داراشدن غیرعادلانه

۲۱ - سی‌کو در ادعای خود بابت دارا شدن غیرعادلانه، اظهار می‌دارد که سازمان گوشت در طول مراودات خود با آستیران، از خدماتی که اس‌سی‌ال به صورت حمل گوشت و گوسفند آستیران به ایران ارائه می‌کرد، بهره‌مند شده است. از آنجا که سازمان گوشت بهای گوشت و گوسفند را به طور کامل به آستیران پرداخت نکرده، لذا آستیران به نوبه خود نتوانسته قیمت خدمات حمل را به اس‌سی‌ال بپردازد. بنابراین، سی‌کو ادعا می‌کند که سازمان گوشت به نحو غیرعادلانه دارا شده، زیرا از خدمات حمل منتفع گردیده، بدون آنکه اساساً بهای آنها را پرداخت کرده باشد.

۲۲ - خواندگان استدلال می‌کنند که چون سازمان گوشت تنها با آستیران قرارداد بسته، لذا منحصرأ در برابر آستیران متعهد است. خواندگان اضافه می‌کنند که حتی اگر

سازمان گوشت منحصرًا در برابر آستیران تعهد قانونی نداشت، بازهم رابطه بین ارائه خدمات توسط اس‌سی‌ال و انتفاع سازمان گوشت از آن خدمات آنقدر ضعیف است که نمی‌توان وی را در برابر اس‌سی‌ال مسئول دانست. و بالاخره، خواندگان ادعا می‌کنند که این اختلاف منحصرًا مشمول قوانین ایران است و قوانین ایران دریافت خسارت را تحت این اوضاع و احوال اجازه نمی‌دهد.

۲۳ - ملاک توفیق هر خواهانی در اثبات ادعای دارا شدن غیرعادلانه کاملاً تثبیت شده است که:

لازم است که یک طرف به ضرر طرف دیگر دارا شده و این هر دو باید ناشی از پی‌آمد همان عمل یا رویداد باشد. برای دارا شدن باید توجیهی وجود نداشته و از طریق قرارداد یا طرق دیگر، وسیله‌ای در اختیار طرف زیان‌دیده نباشد که وی با استفاده از آن بتواند از طرفی که دارا شده مطالبه خسارت کند.

ص ۲۹ حکم شماره ۱-۱۳۵۳۳ مورخ اول تیرماه ۱۳۶۳ [۲۲ ژوئن ۱۹۸۴] در پرونده سی - لند سرویسز، اینک و جمهوری اسلامی ایران (چاپ شده در 149, 169 Iran-U.S. C.T.R. 6).

۲۴ - بر مبنای ادله و مدارک ارائه شده، واضح به نظر می‌رسد که دو عنصر اول از چهار عنصر لازم در ضابطه یاد شده رعایت گردیده است. روشن است که سازمان گوشت از ارائه خدمات حمل توسط اس‌سی‌ال به آستیران که منجر به حمل گوشت به ایران گردید، دارا شده است. به همان اندازه نیز روشن است که اس‌سی‌ال متضرر گردیده، زیرا آستیران قیمت این خدمات را تمام و کمال به وی پرداخت نکرده است.

۲۵ - در رابطه با عنصر سوم، موضوع مشکلتی مطرح می‌شود که دیوان را ملزم به بررسی این مطلب می‌سازد که آیا هر مقدار دارا شدن احتمالی سازمان گوشت و

متضرر شدن اس‌سی‌ال "ناشی از پیامد همان عمل یا رویداد بوده است یا نه". نظر دیوان این است که این دو امر از همان اقدام یا رویداد ناشی نشده است.

۲۶ - اختلافی نیست که در پرونده حاضر هرگز قراردادی بین اس‌سی‌ال و سازمان گوشت وجود نداشته است. در این رابطه، دیوان ادله و مدارکی را ملاحظه نموده که نشان می‌دهد در اواخر سال ۱۹۷۵ اس‌سی‌ال با سازمان گوشت تماس گرفت تا وارد معامله مستقیم با آن سازمان شده، خدمات حمل گوشت یخ زده و سرد استرالیایی به ایران ارائه نماید. در ۱۱ مردادماه ۱۳۵۵ [دوم اوت ۱۹۷۶] سازمان گوشت این پیشنهاد را رد کرد. دکتر محمود علومی، مدیرکل وقت سازمان گوشت طی نامه‌ای در اعلام رد پیشنهاد اس‌سی‌ال نوشت: "از آنجا که بسیاری از شرایط متعدد مذکور در پیشنهاد شما مناسب کار ما نیست، لذا نمی‌توانیم از خدمات شما استفاده کنیم". در آن هنگام، سازمان گوشت قبلاً با آستیران قرارداد بسته بود تا آستیران گوشت و گوسفند استرالیایی عرضه نماید. سی‌کو هیچ نکته‌ای در چهار فقره قرارداد فروش منعقد بین سازمان گوشت و آستیران مشخص نکرده است که حاکی از تعیین اس‌سی‌ال به عنوان متصدی حمل باشد. همینطور، سی‌کو مدرکی ارائه نکرده که نشان دهد سازمان گوشت عملیات اس‌سی‌ال را اصولاً هدایت و یا نظارت می‌کرده و یا سازمان نامبرده چیزی جز یک ذینفع ناخواسته خدمات اس‌سی‌ال بوده است. به طور خلاصه، سازمان گوشت برای تحویل گوشت و گوسفند با آستیران قرارداد بست و آستیران به نوبه خود اس‌سی‌ال را برای حمل آن به خدمت گمارد. همانطور که سی‌کو در جلسه استماع نهایی تصدیق کرد، موقعیت اس‌سی‌ال در این رابطه تجاری، قابل قیاس با موقعیت یک پیمانکار جزء^۶ [اس‌سی‌ال] با پیمانکار اصلی، یعنی آستیران بود.

۲۷ - دیوان از این قاعده پیروی کرده است که پیمانکار جزء^۶ عموماً "حق مطالبه خسارت بر مبنای دارا شدن غیرعادلانه علیه طرفی که با پیمانکار اصلی قرارداد بسته - یعنی

خریدار نهایی ندارد. رجوع شود به: بند ۱۳ حکم اشکل کورپ فوق‌الذکر، که در آن از ص ۸ حکم شماره ۳-۱۸۵-۷۰ مورخ ۱۱ شهریورماه ۱۳۶۲ [دوم سپتامبر ۱۹۸۳] در پرونده چاس تی. مین اینترنشنال اینک و مهندسین مشاور مهاب و دیگران (چاپ شده در 3 Iran-U.S. C.T.R. 270, 271) نقل قول شده است. منطق این قاعده اینست که در موارد عادی رابطه بین ارائه کالاها و خدمات توسط پیمانکار جزء و دریافت آنها توسط خریدار نهایی مستقیم نیست، بلکه پیمانکار اصلی به عنوان واسطه میان آندو عمل می‌کند. به عبارت دیگر، ضرر پیمانکار جزء و انتفاع خریدار نهایی معمولاً "از همان عمل یا رویداد ناشی نمی‌شوند".

۲۸ - در پرونده اشکل سابق‌الذکر دیوان استثنایی بر این قاعده کلی قایل شد. در آن مورد، خوانده، شرکت ملی صنایع مس ایران ("شرکت مس") با شرکت ساختمانی فسان ("فسان") قراردادی بسته بود تا فسان به عنوان پیمانکار کل در یک طرح توسعه آبرسانی عمل کند. فسان، خواهان، یعنی اشکل کورپ ("اشکل") را برای تهیه و نصب مواد و مصالح جداره بندی برای یک مخزن آب به خدمت گمارد. گرچه اشکل قرارداد را به طور کامل اجرا کرد، اما فسان قیمت را پرداخت نکرد. آنگاه اشکل بر مبنای دارا شدن غیرعادلانه علیه شرکت مس مطالبه خسارت کرد.

۲۹ - علیرغم قاعده کلی مذکور در بالا، دیوان به نفع اشکل رأی داد و نتیجه گرفت که رابطه بین اجرای قرارداد توسط اشکل و دارا شدن شرکت مس "به قدر کافی مستقیم بوده تا ضابطه سی - لند معمول گردد (مراجعه شود به: بالا). در حصول به این نتیجه، دیوان سه ملاحظه زیر را مورد تأکید قرار داد: اول اینکه خود شرکت مس مشخصات جدار مخزن را در قرارداد اصلی تعیین کرده بود، دوم اینکه مهندسین مشاور شرکت مس به فسان دستور داده بودند که اشکل را به نحو مقرر در قرارداد اصلی، به عنوان "پیمانکار جزء منتخب" تعیین کند، و سوم اینکه مهندسین مشاور شرکت مس بر کار اشکل نظارت می‌کردند. دیوان نتیجه گرفت که "وقتی اشکل کار

خود را انجام داد، نتیجه این شد که شرکت مس صاحب جداره مخزنی طبق مشخصات مورد نظر خود شد و این کار توسط شرکتی انجام گردید که شرکت مس عملاً آن را انتخاب کرده بود و مهندسین وی بر کار آن نظارت داشتند. بند ۱۶ همان مآخذ. بنابراین، طبق حکم اشگل کورپ، برای اینکه پیمانکار جزء از ممنوعیت کلی طرح ادعای دارا شدن غیرعادلانه علیه خریدار نهایی معاف گردد، باید نشان دهد که خریدار نهایی خواستار کار وی بوده و بر آن نظارت کرده است. سی کو این مطلب را ثابت نکرده است.

۳۰ - علاوه بر این، در پرونده اشگل کورپ، دیوان با توجه به این مطلب که شرکت مس هرگز مانده مبلغ لازم التاقدیه بابت کار اشگل را به فسان پرداخت نکرده بود، نظر داد که دارا شدن شرکت مس غیرعادلانه بوده است. به عکس، در پرونده حاضر ثابت نشده است که سازمان گوشت قیمت خدمات حملی را که اس سی ال ارائه نموده، به طور کامل به آستیران پرداخت نکرده است. به دلایل یاد شده، دیوان نتیجه می گیرد که سی کو استحقاق دریافت مستقیم خسارت از خریدار نهایی، یعنی سازمان گوشت را ندارد. از اینرو، ادعاهای شماره ۳ و ۴ تا آنجا که بر تئوری دارا شدن غیرعادلانه متکی هستند، مردود شمرده می شوند.

ب - اعتماد زیانبار (ایجاب الزام آور)

۳۱ - سی کو به نحو تخییری استدلال کرده، اظهار می دارد که سازمان گوشت با اعمال و اقدامات خود که منجر به انعقاد مصالحه نامه و نیز موافقتنامه عرضه گوشت سپتامبر ۱۹۷۸ گردید، اس سی ال را به ادامه ارائه خدمات حمل به آستیران ترغیب کرد. بنا به اظهار سی کو، با توجه به وضع مالی نامطمئنی که آستیران در سپتامبر ۱۹۷۸ داشت، اگر به خاطر دو فقره موافقتنامه مورد بحث نبود، اس سی ال قراردادهای کرایه دربست و اجاره نامه های وسایل را متوقف می ساخت. سی کو

استدلال می‌کند که سازمان گوشت از این امر آگاه بود، یا باید آگاه می‌بود که اس‌سی‌ال به اتکاء ایندو موافقتنامه منابع جدیدی را به آستیران تخصیص می‌دهد. سی‌کو استدلال می‌کند که سازمان گوشت باید تحت تئوری اعتماد زیانبار (ایجاب الزام آور) بابت زیانهای حاصله اس‌سی‌ال مسئول شناخته شود.

۳۲ - طرفین در مورد حدود و قابلیت اعمال این مبنای وصول خسارت با یکدیگر اختلاف نظر دارند. خواهان اظهار می‌دارد که اصل وعده الزام آور هم در حقوق بین‌الملل و هم در اکثر نظامهای [حقوقی] داخلی، از جمله ایالات متحده قبول عام یافته است. خواندگان استدلال می‌کنند که این اصل نه در حقوق ایران که حاکم بر موضوع می‌باشد وجود دارد و نه در حقوق هیچ کشوری که دارای حقوق مدون است و حتی در نظام حقوق عرفی [کامن لا] نیز چنین مفهومی تنها بین طرفین یک قرارداد قابل اعمال است و هیچ طرف ثالثی مجاز به استناد به این تئوری نمی‌باشد. آنان اصولاً وجود مفهوم اعتماد زیانبار را در حقوق بین‌الملل معاصر مورد تردید قرار داده، نیز استدلال می‌کنند که در نظام حقوق عرفی انگلیس که منشأ این مفهوم می‌باشد، تئوری مزبور همواره به عنوان دفاع مورد استفاده واقع می‌شود و نه به عنوان سبب دعوی.

۳۳ - سی‌کو ضمن تصدیق این مطلب که نه این دیوان و نه هیچ دیوان داوری بین‌المللی دیگر، [مفهوم] اعتماد زیانبار را به عنوان مبنای مطالبه خسارت نپذیرفته، از دیوان مصرأ می‌خواهد که ضابطه انستیتوی حقوق امریکا را در ماده ۹۰(۱) Restatement (Second) of Contracts (سال ۱۹۸۱) اتخاذ نماید که اشعار می‌دارد:

هرگاه متعهد منطقیاً انتظار داشته باشد که تعهد وی موجب فعل یا ترک فعلی از ناحیه متعهدله و یا شخص ثالث گردد و در واقع نیز تعهد موجب چنین فعل یا ترک فعلی شود،

لازم الاجرا خواهد بود، به شرط آنکه تنها راه اجتناب از بی عدالتی، ایفای آن تعهد باشد. خسارت اعطایی بابت نقض تعهد می‌تواند به اقتضای عدالت محدود گردد.

خوانندگان خاطرنشان می‌سازند که حقوق امریکا هیچ ربطی به معامله مبنایی، محل اجرا و یا اماکن اصلی فعالیت تجاری طرفین ندارد و لذا ضابطه مندرج در Restatement در پرونده حاضر قابل اعمال نیست.

۳۴ - دیوان بدواً خاطرنشان می‌سازد که مفهوم ایجاب الزام آور به صورت یک قاعده حقوق بین‌الملل و یا یک اصل کلی حقوقی در نیامده و لذا تحت این عنوان توسط این دیوان قابل اعمال نیست. لکن خواهان بازهم استدلال نموده که در پرونده حاضر دیوان باید با استفاده از اختیار خود طبق ماده پنج بیانیه حل و فصل دعاوی، ضابطه مندرج در Restatement را به عنوان مقررات قانونی حاکم در این پرونده انتخاب نماید. گرچه به موجب ماده پنج بیانیه حل و فصل دعاوی، دیوان می‌تواند یک قانون داخلی را به عنوان قانون حاکم انتخاب کند، در این پرونده بخصوص دیوان بر این نظر است که ارتباط کافی بین قوانین ایالات متحده و معاملات مبنایی این ادعا وجود ندارد. در نتیجه، قوانین ایالات متحده حاکم بر ادعای حاضر نیست. علاوه بر این، دیوان خاطرنشان می‌سازد که حتی اگر دیوان می‌پذیرفت که ضابطه مندرج در Restatement باید حاکم بر این پرونده باشد، باز هم خواهان ضابطه مزبور را برآورده نکرده است. قاعده مزبور دست کم سی‌کو را ملزم می‌نماید که ثابت کند اولاً: تعهداتی که سازمان گوشت در مصالحه‌نامه و قرارداد عرضه گوشت سال ۱۳۵۷ در قبال آستیران بر عهده گرفته، اس‌سی‌ال را ترغیب به ادامه ارائه خدمات به آستیران نموده و ثانیاً: سازمان گوشت از اعتماد اس‌سی‌ال (به تعهد) آگاه بوده و یا باید آگاه می‌بود. حتی به فرض اینکه سی‌کو عنصر اول را ثابت کرده باشد، از عهده اثبات عنصر دوم برنیامده است.

۳۵ - دیوان با خوانندگان موافق است که سی‌کو ادله و مدارک چندان مفیدی ارائه نکرده که نشان دهد سازمان گوشت از اعتماد اس‌سی‌ال به تعهدات سازمان در برابر آستیران آگاه بوده و یا باید آگاه می‌بود. بنا به اظهار سی‌کو، مشارکت اس‌سی‌ال در طرح "در مطبوعات جهان منعکس شد"، حال آنکه سی‌کو در اثبات این ادعای جسورانه، صرفاً "مقاله کوتاهی در نشریه‌ای که ظاهراً یک نشریه تجاری استرالیایی است، ارائه کرده است. علاوه بر این، سی‌کو خاطر نشان می‌نماید که فرآورده‌ها با استفاده از کانتینرهایی که علامت تجاری آستیران و اس‌سی‌ال را داشتند با کامیون در ایران حمل می‌شد. بالاخره، سی‌کو اظهار می‌دارد که سازمان گوشت الزاماً باید از اعتماد اس‌سی‌ال به تعهدات آن سازمان آگاه می‌بوده، زیرا سازمان گوشت "ارتباط نزدیک" با وزارت کشاورزی و منابع طبیعی داشت که به نوبه خود، با بانک توسعه کشاورزی ایران "از نزدیک مرتبط" بود و بانک مزبور نیز به نوبه خود صاحب ۴۰ درصد سهام آستیران بود و به عنوان کانالی عمل می‌کرد که پرداختهای سازمان گوشت به آستیران از طریق آن صورت می‌گرفت.

۳۶ - زنجیره ارتباطی پیچیده‌ای که سی‌کو از دیوان می‌خواهد از طریق آن، آگاهی از اعتماد اس‌سی‌ال به تعهدات سازمان گوشت را ابتدا از طریق بانک توسعه کشاورزی ایران و سپس از طریق وزارت کشاورزی و منابع طبیعی استنباط نماید، آنچنان جنبه فرضی دارد که نمی‌توان اعتباری برای آن قایل شد. بقیه ادله و مدارک سی‌کو نیز چندان شایسته اظهار نظر بیشتر نیست. این مدارک مطلقاً مثبت آگاهی یا احتمال آگاهی سازمان گوشت از اقدامات یا مقاصد اس‌سی‌ال در حوالی زمان انعقاد موافقتنامه‌های موسوم به مصالحه و عرضه گوشت سپتامبر ۱۹۷۸ نیست. همانطور که قبلاً در بند ۲۶ بالا ملاحظه شد، در سال ۱۹۷۶ سازمان گوشت پیشنهاد اس‌سی‌ال را برای شروع مراودات تجاری صراحتاً رد کرد و دیوان هیچ نکته‌ای در ادله و مدارک نمی‌یابد که حاکی از آن باشد که سازمان گوشت بعد از آن تصور می‌کرده که اس‌سی‌ال بر مبنای اعتماد به وی عمل می‌کرده است.

۳۷ - ادعاهای شماره ۳ و ۴ تا آنجا که بر تئوری اعتماد زیانبار مبتنی باشند، مردود شناخته می‌شوند.

۲ - ادعای شماره ۵

الف. سلب مالکیت از وسایل و تجهیزات

۳۸ - این ادعا مربوط است به ۱۳۷ دستگاه کانتینر حمل کالا که توسط سی‌کو و شرکتهای وابسته وی، به آستیران، هانزا لاین، سی‌ترین لاینز و سی‌ترین اس‌آ. اجاره داده شده و حسب اظهار سی‌کو، دولت ایران آنها را مصادره کرده است. دیوان قبلاً "نظر داده است که" محروم کردن از اموال یا گرفتن آن می‌تواند طبق حقوق بین‌الملل از طریق مداخله دولت در استفاده از مال یا بهره‌مند شدن از مزایای آن صورت گیرد، حتی وقتی که این عمل تأثیری در مالکیت قانونی آن نداشته باشد." ص ۱۰ حکم شماره ۲-۷-۱۴۱ مورخ اول تیرماه ۱۳۶۳ [۲۲ ژوئن ۱۹۸۴] در پرونده تیبیس، ایت، مک کارتی، استراتن و شرکت مهندسی مشاور تامز - آفا ایران و دیگران، چاپ شده در 6 Iran-U.S. C.T.R. . 219, 225

۳۹ - خوانندگان منکر هرگونه سلب مالکیتی از کانتینرهای سی‌کو هستند و اظهار می‌دارند که در هر حال سی‌کو وقوع سلب مالکیت را ثابت نکرده است. دیوان با خوانندگان موافق است که این بخش از ادعا به دلیل عدم اثبات محکوم به رد است.

۴۰ - اساسی‌ترین مطلب اینکه، ادعاهای سی‌کو در مورد مصادره به هیچوجه متقاعد کننده نیست. استنباط دیوان از استدلال سی‌کو اینست که مصادره ادعایی از تلاقی دو رویداد حاصل شده است. اولاً "طبق اظهار سی‌کو، ناآرامی‌هایی که در سال ۱۹۷۹

آغاز شد عملاً" منجر به بسته شدن بنادر ایران گردید و مانع شد که شرکتهای کشتیرانی وسایل و تجهیزاتشان را خارج کنند. ثانیاً" سی‌کو می‌گوید که اجرای قوانین گمرکی توسط دولت ایران مانع دیگری در راه تلاشهای وی برای خارج ساختن وسایل خود به وجود آورد.

۴۱ - سی‌کو دلایل و مدارک عینی چندانی در تأیید اولین نکته مورد اشاره خود ارائه نمی‌کند. در واقع این اعتراف سی‌کو در جلسه استماع نهایی که آن شرکت و شرکتهای دیگر به هرحال توانستند در سال ۱۹۷۹ و بعد از آن وسایلشان را به بنادر وارد و از آنجا خارج سازند، ادعای سی‌کو را که بنادر ایران در سال ۱۹۷۹ به طور کامل بسته شده بود، تکذیب می‌کند.

۴۲ - تا آنجا که ادعای مصادره سی‌کو از دومین نکته ادعایی وی، یعنی اجرای قوانین گمرکی ایران ناشی می‌شود، دیوان خاطرنشان می‌سازد که ادعای خواهان فوق‌العاده مبهم است. در جلسه استماع نهایی، سی‌کو دقیقاً" توضیح نداد که کدام قوانین گمرکی مانع بازیافت کانتینرهای وی شد و همینطور مشخص نکرد که آیا قوانین گمرکی به نحو غیرعادلانه و یا تبعیض‌آمیز اعمال می‌شده یا خیر. علاوه بر این دیوان ملاحظه می‌نماید که رویدادهای مورد اشاره سی‌کو در رابطه با اجرای قوانین گمرکی، حسب ادعا در سالهای ۱۹۸۲ و ۱۹۸۳ اتفاق افتاد. از آنجا که ماده دو بیانیه حل و فصل دعاوی صلاحیت دیوان را به ادعاهایی محدود می‌سازد که در تاریخ ۲۹ دیماه ۱۳۵۹ [۱۹ ژانویه ۱۹۸۱] پابرجا بوده‌اند، لذا دیوان نمی‌تواند ادعاهایی را که مبتنی بر رویدادهای موعخر بر آن تاریخ بوده‌اند، مسموع بداند.

۴۳ - در نبود جزئیات مداخله ادعایی دولت و بدون قرینه و نشانه دیگری در این مورد که سلب مالکیت ادعایی چگونه و تحت چه اوضاع و احوالی صورت گرفته، دیوان نتیجه می‌گیرد که خواهان ادعای خود را در مورد سلب مالکیت ثابت نکرده است.

۴۴ - از اینرو، آن بخش از ادعای شماره ۵ که مدعی سلب مالکیت از ۱۳۷ دستگاه کانتینر مورد اجاره آستیران، هانزا لاین، سی‌ترین لاینز و سی‌ترین اس.آ. است، مردود شناخته می‌شود.

ب. مصادره حقوق قراردادی

۴۵ - برای حاکم شناخته شدن در این ادعا که دولت ایران حقوق قراردادی متعلق به کانتینرهای مورد اجاره هانزا لاین، سی‌ترین لاینز و سی‌ترین اس.آ. را مصادره کرده، سی‌کو باید ثابت کند که حقوق قراردادی وی نقض شده و این نقض ناشی از "دستورالعملها، توصیه‌ها یا دستورات" دولت ایران بوده است. رجوع شود به: ص ۲۲ حکم شماره ۱-۳۶-۲۵۹ مورخ ۲۱ مهرماه ۱۳۶۵ [۱۳ اکتبر ۱۹۸۶] در پرونده فلکسی - وان لیسینگ، اینک و دولت جمهوری اسلامی ایران (چاپ شده در 12 Iran-U.S. C.T.R. 335, 349).

۴۶ - تنها مدرک سی‌کو در تأیید این بخش از ادعا شامل دو فقره صورتحساب است، یکی به عنوان هانزا لاین و دیگری به عنوان سی‌ترین لاینز که مجموعاً مبلغ ۳۳،۵۸۱/۸۹ دلار خسارت در آنها مطالبه شده است. دیوان با خواندگان موافق است که صورتحسابهای مزبور به هیچوجه نه نقض حقوق را ثابت می‌کند و نه هیچگونه مداخله‌ای توسط دولت ایران را. با توجه به این فقد آشکار ادله، بقیه ادعای شماره ۵ مبنی بر مصادره حقوق قراردادی نیز مردود شمرده می‌شود.

۳ - ادعای شماره ۷

۴۷ - همانطور که ملاحظه شد، این ادعا بابت مبلغ ۱۰۴،۶۴۰/۰۲ دلار هزینه‌های تأخیر در تخلیه کشتی به اضافه بهره است که حسب ادعا شرکت تابعه سی‌کو، یعنی

اوشیانیک متحمل شده است. سی‌کو سندی تسلیم نموده که ظاهراً" ترجمه انگلیسی قراردادی است بین سازمان گوشت و اوشیانیک. اما روشن است که متن مزبور پیش‌نویسی است حاوی اظهارنظرها و سئوالاتی ظاهراً" توسط اوشیانیک درباره پاره‌ای از مواد و شرایط. سازمان گوشت گرچه کلاً" قبول دارد که قراردادی بین دو طرف وجود داشته، لکن در جلسه استماع نهایی اظهار داشت که شرایط مندرج در متن نهایی فارسی از پاره‌ای لحاظ متفاوت است. هیچیک از طرفین دلیلی راجع به اینکه چرا نسخه امضا شده قرارداد نهایی تسلیم نشده ارائه نکرده است. بنا به گفته سی‌کو، ماده ۹ پیش‌نویس قراردادی که وی ارائه نموده، شرطی است که سازمان گوشت را ملزم می‌سازد ترتیبات لازم را برای تخلیه کشتیهای اوشیانیک ظرف ۴۸ ساعت پس از ورود آنها به بندر بدهد. ماده ۹ بدین شرح است:

پس از ورود کشتی به بندر فرمانده کشتی مسئول اعلان آمادگی کشتی برای تخلیه بار می‌باشد. چنانچه آمادگی قبل از ظهر اعلان شود، خریدار اطلاعیه را برای تخلیه بار در همان روز خواهد پذیرفت، اما اگر اطلاعیه بعد از ظهر (پس از ساعت ۱۲) داده شود، خریدار تخلیه را برای ساعت ۸ صبح روز بعد قبول خواهد کرد.

از زمان قبولی تخلیه بار، خریدار وسیله پهلوگرفتن کشتی را ظرف مدت ۴۸ ساعت (باستثنای تعطیلات) فراهم آورده و در حین روزهای معمول کار، روزانه ۳۰۰ تن از محموله را به شرط آنکه محموله در بندر به نماینده خریدار تحویل گردد، تخلیه خواهد کرد.

۴۸ - سازمان گوشت ایراداتی در مورد این ادعا طرح کرده است. اولاً" آن سازمان اظهار می‌دارد که اوشیانیک در مواردی تعهدات قراردادی خود را نقض کرد و متعاقباً" طرفین موافقت کردند که قرارداد را لغو نمایند. ثانیاً" سازمان گوشت استدلال می‌کند که تعهد پرداخت هزینه‌های تاخیر در تخلیه کشتی باید بر متن روشن و مشروح قراردادی مبتنی باشد که در قرارداد حاضر موجود نیست. سازمان

گوشت مشخصاً" به (بندهای ۲ و ۳) ماده ۴ قرارداد اشاره می‌کند که به شرح زیر است:

بند ۲ "کلیه حقوق و عوارض گمرکی و بیمه کالا از بندر مبداء تا خرمشهر یا بندر خمینی به عهده خریدار است.

بند ۳ "به استثنای هزینه‌های فوق، کلیه هزینه‌های دیگر از هر نوع از بندر مبداء تا بندر مقصد بر عهده فروشنده است."

برمبنای این شرایط، سازمان گوشت استدلال می‌کند که هرگونه هزینه تاخیر در تخلیه کشتی به روشنی بر عهده اوشیانیک است. ثالثاً سازمان گوشت استدلال می‌کند که قرارداد حاوی شرایط مشخص از جمله نرخ محاسبه مبلغ هزینه‌های تاخیر در تخلیه کشتی نیست.

۴۹ - سی‌کو ادعا نمی‌کند که سازمان گوشت به تعهدات خود تحت ماده ۹ در تخلیه روزانه ۳۰۰ تن متریک بار از هنگام پهلوگرفتن (کشتی) عمل نکرده است. به عکس، سی‌کو استدلال می‌کند که سازمان گوشت در رابطه با چهار مورد ورود کشتی از تعهد خود تحت ماده ۹ مبنی بر ترتیب تخلیه بار ظرف ۴۸ ساعت پس از ورود به بندر تخلف کرده است. سی‌کو در تأیید این ادعا صورت عملیات کشتیهای مربوط را تسلیم کرده است. این صورت عملیات نشان می‌دهد که در هیچیک از چهار مورد مذکور، برخلاف الزامات ماده ۹، شروع تخلیه ظرف ۴۸ ساعت پس از اطلاعیه ورود به وقوع نپیوسته است. مع‌الوصف، دیوان خاطرنشان می‌سازد که مشکل بتوان برای این صورت عملیات اعتبار قطعی قایل شد. گرچه همه این صورت عملیات توسط ناخدایان کشتیهای مربوط امضا گردیده، لکن تنها یکی از آنها به امضای نماینده سازمان گوشت و در واقع به امضاء کسی غیر از فرمانده کشتیها رسیده است.

۵۰ - علاوه بر این، حتی اگر دیوان صحت کلیه این صورتهای عملیات را می‌پذیرفت و نتیجه می‌گرفت که سازمان گوشت ماده ۹ را نقض کرده، باز هم سی‌کو هیچگونه مبنایی برای محاسبه خسارات ارائه نکرده است. همانطور که خواندگان می‌گویند، قرارداد حاوی شرطی برای محاسبه هزینه تاخیر در تخلیه کشتی در صورت تخلف از ماده ۹ نمی‌باشد. سی‌کو نیز فرمولی برای محاسبه پیشنهاد نکرده و در عوض، در کوشش برای اثبات خسارات خود، صورتحسابهای هزینه تاخیر در تخلیه را که اوشیانیک از صاحبان کشتیهای مربوط دریافت نموده تسلیم کرده است. گرچه در این صورتحسابها نرخهای مورد مطالبه صاحبان کشتیها از اوشیانیک بابت هزینه تاخیر در تخلیه مشخص شده است، اما کمکی به تعیین این مطلب نمی‌کند که اوشیانیک و سازمان گوشت چه نرخهایی را در نظر داشتند بر قرارداد حاکم سازند. برای دیوان مقدور نیست که بدون در دست داشتن وسیله‌ای برای ارائه برآورد معقولی از خسارت، هیچ مبلغی به نفع سی‌کو در این ادعا مورد حکم قرار دهد.

۵۱ - بنا به دلایل پیشگفته، ادعای شماره ۷ مردود شناخته می‌شود. با توجه به این امر، دیوان نیازی به تعیین این موضوع ندارد که آیا قرارداد حاوی تعهدی برای پرداخت هزینه‌های تاخیر در تخلیه بوده است یا خیر.

۴ - ادعای شماره ۸

۵۲ - در این ادعا، همانطور که ملاحظه شد، سی‌کو اظهار می‌دارد که ایران اکسپرس مسئول پرداخت مبلغ ۱۷۷،۳۳۱/۵۶ دلار به اضافه بهره، بابت اجاره‌بها، هزینه تعمیر و سایر هزینه‌های متحمله تحت اجاره‌نامه‌های مختلف کانتینری است که حسب ادعا یوترویک از جانب ایران اکسپرس منعقد ساخته است. خواندگان به نوبه خود با استناد به سه دلیل منکر مسئولیت هستند: (اولاً) به این دلیل که سی‌کو ثابت نکرده است که وسایل و تجهیزات مورد بحث در این ادعا در اجاره ایران اکسپرس بوده،

(ثانیا) سی کو ورود خسارت را ثابت نکرده، و (ثالثا) حکم دیوان در پرونده یوترویک کورپ سابق‌الذکر صدور حکم به نفع سی کو را در ادعای حاضر ممنوع می‌کند.

۵۳ - دیوان با خواندگان موافق است که ادعای حاضر محکوم به رد است. همانطور که خواندگان استدلال کرده‌اند، سی کو دلیل و مدرکی تسلیم نکرده که نشان دهد هزینه‌های متحمله بابت کانتینرهای اجاره داده شده به یوترویک مربوط به کانتینرهایی است که به نمایندگی از ایران اکسپرس تهیه شده است. سی کو تعدادی صورتحساب بابت کانتینرهای اجاره داده شده به یوترویک تسلیم کرده است که در هیچیک از آنها ذکری از ایران اکسپرس به میان نیامده و یا اشاره‌ای به اجاره‌نامه‌های منعقد توسط یوترویک از جانب ایران اکسپرس نشده است. نمی‌توان الزاما" فرض کرد که وسایل اجاره داده شده به یوترویک به نمایندگی از جانب ایران اکسپرس تهیه شده، زیرا در بند ۸۱ حکم دیوان در پرونده یوترویک کورپ فوق‌الذکر، آمده است که یوترویک به عنوان کارگزار شرکتهای دیگری نیز عمل می‌کرد که از وسایل و تجهیزات کشتیرانی استفاده می‌کردند. به عبارت دیگر، قابل تصور است که کانتینرهایی که یوترویک از سی کو اجاره می‌کرده، به نمایندگی از جانب چندین مؤسسه دیگر تهیه شده باشند.

۵۴ - به علاوه، حتی به فرض اینکه هزینه‌های مندرج در صورتحسابها قابل انتساب به ایران اکسپرس باشد، باز هم سی کو دلیل و مدرکی در اثبات صحت آن هزینه‌ها - یعنی اینکه اصولا" تخلفی از ناحیه ایران اکسپرس صورت گرفته باشد، ارائه نکرده است. بنابراین، بدون ارائه دلیل در اثبات نقض اجاره‌نامه‌های کانتینر توسط ایران اکسپرس، ادعای حاضر نمی‌تواند مسموع باشد.

۵۵ - بالاخره در صورتی که سی کو مجاز به وصول خسارت بابت این ادعا گردد، این کار عملا" به منزله اعطای خسارت مضاعف به زیان خواندگان خواهد بود. سی کو تصدیق

می‌کند که در حکم پرونده یوترویک کورپ فوق‌الذکر، بابت اجاره‌بهای از دست رفته همان وسایل مورد اختلاف در ادعای حاضر تا دهم اسفندماه ۱۳۵۸ [۲۹ فوریه ۱۹۸۰]، به نفع یوترویک حکم داده شده است. بندهای ۹۹ تا ۱۰۲ همان ماعخذ. سی‌کو می‌گوید که تنها اجاره‌بهای متحمل شده بعد از آن تاریخ را مطالبه می‌کند. لکن این استدلال نیز با حکم یوترویک کورپ منتفی است. در آن پرونده، دیوان ضمن اعلام این نظر که در تاریخ دهم اسفندماه ۱۳۵۸ [۲۹ فوریه ۱۹۸۰] ایران اکسپرس کانتینرها را تصاحب کرده، ارزش جایگزینی کانتینرها در آن تاریخ را به نفع یوترویک مورد حکم قرار داد. رجوع شود به: بندهای ۹۶ - ۹۸ همان ماعخذ. همچنین رجوع شود به: بند ۶ حکم شماره ۱-۳۸۱-۵۰۱ مورخ ۱۸ دیماه ۱۳۶۹ [هشتم ژانویه ۱۹۹۱] در پرونده یوترویک کورپ و دولت جمهوری اسلامی ایران ("حکم نهایی"). حقوق مالکانه سی‌کو نسبت به کانتینرها نیز متقابلاً از همان تاریخ خاتمه یافت. از اینرو، سی‌کو مبنایی ندارد که اجرای اجاره‌نامه‌ها را بعد از تاریخ دهم اسفندماه ۱۳۵۸ [۲۹ فوریه ۱۹۸۰] از خوانندگان بخواهد.

۵۶ - هیچگونه بی‌عدالتی بر اثر این نتیجه‌گیری متوجه سی‌کو نمی‌شود. در حکم پرونده یوترویک کورپ این واقعیت مد نظر قرار گرفت که شش خواهان دیگر در دیوان، از جمله سی‌کو بالقوه حقوق معارضی نسبت به ارزش جایگزینی کانتینرها دارند. بند ۹۸ همان ماعخذ. به این دلیل، دیوان صلاحیت خود را نسبت به مبلغ حکمی که احتمالاً موضوع این ادعاهای مشابه باشد، محفوظ نگه‌داشت تا در صورتی که یکی از این خواهانها بابت همان کانتینرها مبلغی وصول کند، خسارت وصولی یوترویک به تناسب تقلیل یابد. در حکم نهایی، دیوان پس از آنکه اطلاع یافت که "خواهانهای دعاوی شماره ۲۶۰، ۴۴۵، ۴۵۱، ۴۵۲، ۴۹۰ و ۵۰۰ با یوترویک به توافق رسیدند و ادعاهای خود را بابت ارزش جایگزینی کانتینرهای مزبور علیه خواننده‌های ایرانی در دعاوی فوق، مسترد کردند" مبلغی را که قبلاً نگه‌داشته شده بود، به علاوه بهره به نفع یوترویک آزاد کرد. همان ماعخذ، بند ۳. گرچه سی‌کو در جلسه

استماع نهایی اظهار داشت که یوترویک وجهی به وی پرداخت نکرده، این مسأله‌ای است صرفاً بین سی‌کو و یوترویک و سی‌کو را مستحق دریافت خسارت از خواندگان نمی‌کند.

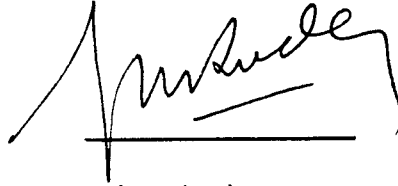
۵۷ - سی‌کو همچنین در لایحه استماع خود دو فرضیه متفاوت درباره وصول خسارت بابت ادعای شماره ۸ ارائه نمود. به این فرضیه‌ها می‌توان به طور اجمالی رسیدگی کرد. اولاً "سی‌کو اظهار می‌دارد که دولت ایران باید بابت مصادره حقوق قراردادی مسئول شناخته شود. این استدلال جدید تا آنجا که به دوره مقدم بر دهم اسفندماه ۱۳۵۸ [۲۹ فوریه ۱۹۸۰] مربوط می‌شود، حکم پرونده یوترویک کورپ آن را ممنوع می‌کند و تا آنجا که به اجاره‌بهای موعخر بر آن تاریخ مربوط می‌شود، چنین ادعایی تنها علیه یوترویک قابل طرح است. در نتیجه، استدلال مزبور نیز محکوم به رد است. ثانیاً "سی‌کو مدعی است که خواندگان باید به دلیل دارا شدن غیرعادلانه مسئول شناخته شوند. از آنجا که سی‌کو ثابت نکرده که هیچیک از وسایل و تجهیزات وی تحت کنترل خواندگان قرار گرفته، لذا از عهده اثبات دارا شدن خواندگان نیز برنیامده است. به علاوه، نظر به اینکه استدلال سی‌کو راجع به دارا شدن غیرعادلانه بر مبنای این واقعیات اساساً تکرار ادعای وی بابت نقض قرارداد است ولو تحت عنوانی متفاوت، لذا تا آنجا که سی‌کو بتواند دارا شدن خواندگان را ثابت کند تنها حق دارد از یوترویک مطالبه خسارت نماید. از اینرو، ادعای شماره ۸ مردود شناخته می‌شود.

پنجم - حکم

۵۸ - بنا به دلایل پیشگفته، بدینوسیله کلیه ادعاهای سی‌کو، اینک مردود شناخته می‌شوند.

هر یک از طرفین باید هزینه‌های داوری خود را تقبل کند.

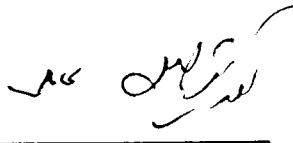
لاسه، به تاریخ ۴ تیرماه ۱۳۷۱ برابر با ۲۵ ژوئن ۱۹۹۲.

خوزه ماریا رودا

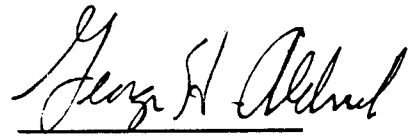
رئیس شعبه دو

به نام خدا

کورش ج. عاملی

نظر موافق

جرج اچ. آلدریج